

Vergadering: 16 september 2014
Agendnummer: 10
Status: Besluitvormend
Portefeuillehouder: M. Verschuren
Behandelend ambtenaar L.W.Top, 0595-447716
E-mail: gemeente@winsum.nl (t.a.v. L.W.Top)

Aan de gemeenteraad,

Onderwerp:

De functie cliëntondersteuning en de positie en transitie van MEE Groningen.

Voorgestelde besluit:

1. in te stemmen met een regionaal transitiearrangement voor tenminste het jaar 2015 met MEE Groningen;
2. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van € 134.425,-- voor Cliëntondersteuning en € 1.384,-- voor Integrale vroeghulp in 2015, onder voorbehoud van definitieve wetgeving door de Eerste Kamer en definitief budget.

Samenvatting:

Om de positie van cliënten te versterken, krijgen gemeenten in de nieuwe Wmo de wettelijke opdracht om per 1 januari 2015 voor alle burgers de functie van cliëntondersteuning in te richten. Ook is die functie qua inhoud en reikwijdte uitgebreid ten opzichte van de functie zoals die was beschreven in de oude Wmo.

In dat kader worden de MEE middelen voor onafhankelijke cliëntondersteuning aan mensen met een beperking overgeheveld naar gemeenten. Eind februari spraken VWS, VNG en MEE Nederland af dat gemeenten, bij voorkeur in regionaal verband en meerjarig, vóór 1 mei 2014 afspraken met de MEE organisaties te maken dat bij de MEE organisaties wordt besteed.

Het college heeft besloten om samen met 21 andere gemeenten in de provincie Groningen met MEE Groningen een regionaal transitiearrangement af te spreken voor tenminste het jaar 2015. Daarmee kan dan de komende maanden tijd genomen worden om de functie cliëntondersteuning en de positie van MEE Groningen daarbinnen in goed overleg samen met de Wmo-raden en de organisaties die cliëntondersteuning bieden nader uit te werken.

Inleiding:

Om de positie van cliënten te versterken, krijgen gemeenten in de nieuwe Wmo de wettelijke opdracht om per 1 januari 2015 voor alle burgers de functie van cliëntondersteuning in te richten. Ook is die functie uitgebreid in inhoud en reikwijdte ten opzichte van de functie zoals die was beschreven in de oude Wmo.

In dat kader worden de MEE middelen voor onafhankelijke cliëntondersteuning aan mensen met een beperking overgeheveld naar gemeenten. Eind februari spraken VWS, VNG en MEE Nederland af dat gemeenten, bij voorkeur in regionaal verband en meerjarig, vóór 1 mei 2014 afspraken met de MEE organisaties maken over het budget dat bij de MEE organisaties wordt besteed.

Cliëntondersteuning

Cliëntondersteuning is het bieden van informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, jeugdzorg, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen. De verplichting tot het beschikbaar hebben van cliëntondersteuning reikt dus verder dan alleen de Wmo en moet beschikbaar zijn voor het hele sociale domein.

Op grond van de huidige Wmo zijn gemeenten al verantwoordelijk voor het bieden van cliëntondersteuning. De gemeenten en de door gemeenten gesubsidieerde organisaties richten zich daarbij vooral op jeugdigen, ouderen en mensen met ggz-problematiek en in mindere mate op mensen met een beperking. Voor mensen met een beperking voert in de praktijk MEE-Groningen de cliëntondersteuning uit. Het gaat hierbij om mensen met een verstandelijke, lichamelijke en zintuiglijke handicap en een niet aangeboren hersenletsel. De helft van de MEE-doelgroep betreft jeugd.

Cliëntondersteuning is in de nieuwe wet een algemene voorziening en dient laagdrempelig te worden aangeboden en voor alle burgers kosteloos toegankelijk te zijn. Het college dient een burger voorafgaand aan het onderzoek naar de mogelijkheden van maatschappelijke ondersteuning te wijzen op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning hierbij.

Gemeenten moeten ervoor zorgdragen dat cliëntondersteuning los staat van het uiteindelijk door het college te nemen besluit over het al dan niet toekennen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget en dat het belang van betrokkene uitgangspunt is van de cliëntondersteuning.

Met inachtneming van bovenstaande zijn gemeenten in principe vrij in hoe zij de cliëntondersteuning vormgeven. Verschillende mogelijkheden zijn denkbaar. Bijvoorbeeld via sociale wijkteams, cliëntondersteuning gekoppeld aan het Wmo-loket óf via onafhankelijke organisaties. In Groningen werken wij in provinciaal verband met het Groninger functioneel model. Hierin zijn de eigen kracht van burgers en hun omgeving, het 'ontzorgen', het bieden van zo integraal mogelijke ondersteuning en het preventief voorkomen van zwaardere zorg en problemen.

De basisondersteuning op lokaal niveau is hiervoor een belangrijk instrument. De meeste gemeenten zullen er om reden van efficiency de voorkeur aan geven om ook de cliëntondersteuning zoveel mogelijk in die basisondersteuning te organiseren.

De positie en transitie van MEE-Groningen

Per 1 januari 2015 zullen de MEE-middelen worden toegevoegd aan het Sociaal Deelfonds van het Gemeentefonds. Het MEE Groningen-budget, dat overkomt, is voor de hele provincie geraamd op circa 5,6 miljoen euro en daarnaast voor de aparte taak Integrale Vroeghulp 64.000 euro. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van circa €135.000,-- euro voor cliëntondersteuning en iets minder dan €1400,-- euro voor integrale vroeghulp (multidisciplinair overleg over en met de klant).

In het kader van het begrotingsakkoord dit najaar zou de MEE organisaties een bezuiniging worden opgelegd van landelijk 25 miljoen euro. In discussie met de Tweede Kamer is door de staatssecretaris deze bezuiniging nu niet meer gekoppeld aan MEE maar gevoegd bij de totale bezuinigingstaakstelling op het macrobudget dat naar gemeenten worden overgeheveld. Het is aan individuele gemeenten zelf om te besluiten waar zij deze bezuiniging willen vinden. In 2013 hadden de MEE-organisaties ook al een taakstelling van 12% opgelegd gekregen. Voor MEE Groningen ging het toen om een bedrag van ruim € 600.000,--. Deze bezuiniging is destijds vooral opgevangen door te schrappen in de overhead waardoor de functies, die direct aan cliënten gerelateerd waren, konden worden ontzien.

MEE Groningen biedt ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen en volwassenen, vaak in het voorliggend veld. De ondersteuning richt zich op het verbeteren van zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers van alle leeftijden met beperkingen. Gezien de doelgroep bestrijkt een ondersteuningsplan vaak alle levensgebieden. In 2013 hebben in de provincie meer dan 3.100 cliënten ruim 7.500 dienstverlenings-trajecten bij MEE Groningen gehad, waarvan 36% afkomstig uit de gemeente Groningen. Jaarlijks is de helft van het aantal cliënten een nieuwe cliënt, de overige cliënten zijn al bekend met nieuwe vragen en problemen in hun leven met een beperking. In 2013 werkten bij MEE Groningen circa 90 mensen.

Behalve dat MEE Groningen zelf cliënten ondersteund staat de organisatie ook aan de basis van een aantal zorgnetwerken of participeert zij hier in. Het netwerk Integrale vroeghulp is er voor kinderen van 0 tot 7 jaar met een mogelijke ontwikkelingsachterstand als gevolg van verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperkingen en/of gedragsproblemen. MEE Groningen verzorgt hiervoor de coördinatie.

Sinds een paar jaar vindt er jaarlijks bestuurlijk overleg plaats tussen de Groninger gemeenten en MEE Groningen over de taakuitvoering van MEE.

Dit heeft ertoe geleid dat consultants van MEE Groningen nu ook al vaak concreet deelnemen aan de lokale uitvoering, zoals de sociale teams en het Zorgloket. Hun deelname laat zien dat de expertise van MEE van toegevoegde waarde is.

In Winsum is MEE een kernpartner van het CJG en is er sprake van goede afstemming met het Wmo-loket.

Wettelijk- of beleidskader:

- Voorstel van wetgeving, Wmo 2015
- Bestuurlijke afspraken tussen VNG, MEE Nederland en VWS d.d. 27 februari 2014

Probleem:

Er wordt in de provincie over het algemeen veel waarde gehecht aan de kennis en kunde van MEE Groningen, zowel wat betreft hun manier van werken als de kennis die zij hebben van verschillende specifieke doelgroepen. Op termijn zal echter naar verwachting het grootste deel van de basisondersteuning, waaronder de cliëntondersteuning, op lokaal niveau plaatsvinden. Dit zal gevolgen hebben voor MEE Groningen als organisatie in haar huidige vorm.

De noodzakelijke kennis en kunde van specifieke doelgroepen zal daarom straks op een andere wijze geborgd moeten worden. De Integrale Vroeghulp, alsmede de participatie van MEE in de eerder genoemde zorgnetwerken, horen thuis in de expertpool, welke op regionaal niveau (de 23 Groninger gemeenten) moet worden ingekocht.

Het college wil MEE Groningen als organisatie in ieder geval nog het komend jaar in stand houden. Dit biedt gemeenten meer ruimte om de functie cliëntondersteuning de komende periode goed uit te werken. Ook speelt mee dat er voor inwoners met een beperking de komende jaren al erg veel veranderd. Voor hen zal het belangrijk zijn dat zij terug kunnen vallen op een voor hen vertrouwde organisatie. En als laatste biedt het meer tijd om te zoeken naar een oplossing voor het borgen van de noodzakelijke kennis van specifieke doelgroepen.

Doelstelling en randvoorwaarden:

Door afspraken te maken met MEE zorgen we voor continuïteit voor de cliënten van MEE. Het geeft gemeenten de mogelijkheid om volgend jaar de transformatie in te zetten.

Mogelijke maatregelen / oplossing:

1. in te stemmen met een regionaal transitiearrangement voor tenminste het jaar 2015 met MEE Groningen;
2. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van € 134.425,-- voor Cliëntondersteuning en € 1.384,-- voor Integrale vroeghulp in 2015, onder voorbehoud van definitieve wetgeving door de Eerste Kamer en definitief budget.

Advies / Voorstel:

Er wordt in de provincie over het algemeen veel waarde gehecht aan de kennis en kunde van MEE Groningen, zowel wat betreft hun manier van werken als de kennis die zij hebben van verschillende specifieke doelgroepen. Op termijn zal echter naar verwachting het grootste deel van de basisondersteuning, waaronder de cliëntondersteuning, op lokaal niveau plaatsvinden. Dit zal gevolgen hebben voor MEE Groningen als organisatie in haar huidige vorm.

De noodzakelijke kennis en kunde van specifieke doelgroepen zal daarom straks op een andere wijze geborgd moeten worden. De Integrale Vroeghulp, alsmede de participatie van MEE in de eerder genoemde zorgnetwerken, horen thuis in de expertpool, welke op regionaal niveau (de 23 Groninger gemeenten) moet worden ingekocht.

Het college wil MEE Groningen als organisatie in ieder geval nog het komend jaar in stand houden. Dit biedt gemeenten meer ruimte om de functie cliëntondersteuning de komende periode goed uit te werken. Ook speelt mee dat er voor inwoners met een beperking de komende jaren al erg veel veranderd. Voor hen zal het belangrijk zijn dat zij terug kunnen vallen op een voor hen vertrouwde organisatie. En als laatste biedt het meer tijd om te zoeken naar een oplossing voor het borgen van de noodzakelijke kennis van specifieke doelgroepen.

We kiezen voor een relatie van 1 jaar om twee hoofdreden:

1. Door een éénjarige afspraak aan te gaan worden de gemeenten niet verantwoordelijk voor de frictiekosten.
2. We zijn nog bezig met de ontwikkeling van cliëntondersteuning in de toekomst. We moeten de mogelijk open laten om functies op een andere manier in te vullen.

Draagvlak

Het voorstel is met MEE Groningen besproken. In grote lijnen kan de organisatie zich er in vinden met uitzondering van het feit, dat we besloten hebben om in eerste instantie voor één jaar een continuïteitsarrangement aan te gaan en niet voor meerdere jaren. MEE Groningen is van mening dat het inrichten van de basisondersteuning en het vormgeven ervan de komende jaren nog niet overal voldoende gerealiseerd zal zijn en dat daarom hun kennis en kunde nog in de eerste jaren van de transformatieperiode nodig zal zijn.

Het voorstel is tevens besproken in de stuurgroep jeugd en het OOGO.

Financiële consequenties:

Gemeenten spreken gezamenlijk voor tenminste het jaar 2015 met MEE Groningen een regionaal transitiearrangement af.

Het arrangement behelst:

- Een korting op het budget van 13% ten opzichte van het indicatieve budget 2014 (maakt samen met de korting uit 2013: 25%);
- Inzet van MEE-medewerkers vooral gericht op de inzet in de basisorganisatie op lokaal niveau op basis van de aan iedere individuele gemeente toegedeelde budgetten;
- Over deze lokale inzet maakt MEE met gemeenten afzonderlijke afspraken;
- De bezuinigingstaakstelling dient vooral gehaald te worden door het verder terugdringen van de overhead.

Budgetberekening 2015 voor variant 2:

MEE-budget	Clientondersteuning	vroeghulp
indicatief budget 2014	154.512,--	1.591,--
13% korting	20.086,--	206,--
beschikbaar te stellen 2015	134.425,--	1.384,--

Door voor slechts één jaar een subsidierelatie aan te gaan zijn wij als gemeenten niet verantwoordelijk voor frictiekosten, maar werken we wel mee aan een zachte landing.

Communicatie:

De Wmo-adviesraad is op de hoogte gebracht van het conceptvoorstel.

Uitvoering:

De komende maanden werken wij met de Wmo adviesraden en de organisaties die cliëntondersteuning bieden de wijze waarop wij de cliëntondersteuning goed willen borgen nader uit.

Burgemeester en wethouders van Winsum,

M.A.P. Michels, burgemeester
drs. R.J. Bolt, secretaris

Agendnummer: 10

Vergadering: 16 september 2014

De raad van de gemeente Winsum;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op het bepaalde in:

b e s l u i t :

1. in te stemmen met een regionaal transitiearrangement voor tenminste het jaar 2015 met MEE Groningen;
2. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van € 134.425,-- voor Cliëntondersteuning en € 1.384,-- voor Integrale vroeghulp in 2015, onder voorbehoud van definitieve wetgeving door de Eerste Kamer en definitief budget.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Winsum in zijn openbare vergadering van 16 september 2014

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,